

The Holy See

KATEHEZA PAPE FRANJENA OPĆOJ AUDIJENCIJI Srijeda, 10. veljača 2016. [\[Multimedia\]](#)

Jubilej – prilika za obraćenje i milosrdnost

Draga braćo i sestre, dobar dan i dobar korizmeni hod vam želim!

Lijepo je i znakovito imati ovu audijenciju upravo na ovu Pepelnicu. Započinjemo korizmeni hod i danas ćemo govoriti o drevnoj instituciji "jubileja"; to je nešto drevno, o čemu potvrdu nalazimo u Svetom pismu. Susrećemo je napose u Levitskom zakoniku, koji jubilej predstavlja kao vrhunac vjerskog i društvenog života Izraelskog naroda.

Svakih pedeset godina "na Dan pomirenja" (Lev 25, 9), kada se Gospodinovo milosrđe zazivalo na čitav narod, zvuk roga najavljivao bi veliki događaj oslobođenja. U Levitskom zakoniku čitamo naime: "Tu pedesetu godinu proglasite svetom! Zemljom proglasite oslobađanje svim njezinim stanovnicima. To neka vam bude jubilej, oprosna godina. Neka se svatko vaš vrati na svoju očevinu; neka se svatko vrati k svome rodu! [...] Te jubilejske godine neka se svatko vrati na svoju očevinu" (25, 10.13). Prema tim uredbama, ako je netko bio prisiljen prodati svoju zemlju ili svoj dom, na jubilej je mogao ponovno ući u njihov posjed; i ako je netko zapao u dugove zbog kojih je, pošto ih nije mogao vratiti, bio prisiljen stupiti u službu vjerovnika, mogao se slobodan vratiti svojoj obitelji i dobiti natrag svu imovinu.

Bila je to neka vrsta "općeg pomilovanja" kojim se svima omogućavalo vratiti u prvobitno stanje, s brisanjem svakog duga, vraćanjem zemlje i mogućnošću da ponovno uživa slobodu vlastitu svakom članu Božjeg naroda. To je "sveti" narod, gdje su propisi poput ovog o jubileju služili tome da se iskorijeni siromaštvo i nejednakost, jamčeći dostojanstven život za sve i pravičnu raspodjelu zemlje na kojoj se živi i koja služi za uzdržavanje. Središnja ideja je da zemlja izvorno pripada Bogu i povjerena je ljudima (usp. Post 1, 28-29), i stoga si nitko ne može svojatati isključivo pravo na njezino posjedovanje, stvarajući situacije nejednakosti. O tome danas možemo razmišljati i preispitivati se; neka svatko u svome srcu razmisli ima li previše stvari. Zašto ne ustupiti nešto od toga onima koji nemaju ništa? Deset posto, pedeset posto... Kažem vam: neka Duh Sveti nadahne svakog od vas.

O jubileju onaj koji je postao siromašan ponovno bi imao nužno za život, a tko je bio bogat vraćao je siromahu ono što mu je uzeo. Cilj je bio društvo utemeljeno na jednakosti i solidarnosti, gdje su sloboda, zemlja i novac ponovno postajali dobro za sve a ne samo za neke, kao što se sada događa, ako ne griješim... Više ili manje – ovi podaci nisu pouzdani – ali osamdeset posto svjetskog bogatstva je u rukama manje od dvadeset posto pučanstva. Ovaj je jubilej – i to govorim podsjećajući na našu povijest spasenja – prilika da se obratimo, da naše srce postane veće, velikodušnije, više Božje dijete, s više ljubavi. Reći ću vam nešto: ako ta želja, ako jubilej ne dođe do džepova, to nije pravi jubilej. Jeste li shvatili? I to piše u Bibliji! Nije to izmislio ovaj papa: to je u Bibliji. Cilj – kao što sam rekao – je bio društvo utemeljeno na jednakosti i solidarnosti, gdje su sloboda, zemlja i novac postajali dobro za sve a ne za neke. Naime jubilej je imao ulogu pomoći narodu da živi konkretno bratstvo, koje se sastoji od uzajamnog pomaganja. Možemo reći da je biblijski jubilej bio "jubilej milosrđa", jer je življen u iskrenom traženju dobra brata u potrebi.

U istom duhu, i druge institucije i drugi zakoni su uređivali život Božjeg naroda kako bi se moglo iskusiti Gospodinovo milosrđe kroz milosrđe ljudi. U tim uredbama nalazimo smjernice koje vrijede i danas, koje potiču za razmišljanje. Na primjer, biblijski zakon je propisivao izdvajanje "desetinâ" koje su bile namijenjene levitima, zaduženima za bogoštovlje, onima koji su bili bez zemlje, siromašnima, siročadi, udovicama (usp. Pnz 14, 22-29). Bilo je predviđeno naime da se deseti dio uroda, ili prihoda od drugih aktivnosti, daje onima koji su bili bez zaštite i u potrebi, tako da se promiču stanja relativne jednakosti u narodu u kojem su se svi morali ponašati kao braća.

Postojao je također zakon o "prvinama". Što je to? Prvi dio ljetine, najdragocjeniji dio, morao se dijeliti sa svećenicima i strancima (usp. Pnz 18, 4-5; 26, 1-11), koji nisu posjedovali polja, tako da i za njih zemlja bude izvor hrane i života. "Zemlja pripada meni, dok ste vi samo stranci i gosti kod mene", kaže Gospodin (Lev 25, 23). Svi smo Gospodinovi gosti, u očekivanju nebeske domovine (usp. Heb 11, 13-16; 1 Pt 2, 11), pozvani svijet koji nas prima učiniti humanim i pogodnim mjestom za život. A kolike samo "prvine" oni koji su imućniji mogu dati nevoljnima! Kolike samo prvine! Prvine nisu samo plodovi polja, već svaki drugi proizvod rada, plaće, uštedâ, tolikih stvari koje se posjeduje i koje se ponekad troši uludo. To se događa i danas. U Apostolsku milostinjarnu stižu mnoga pisma s nešto novca: "Ovo je dio moje plaće za pomoć drugima". I to je lijepo; pomagati druge, dobrotvorne ustanove, bolnice, staračke domove...; davati također strancima, onima koji su stranci i koji su u prolazu. Isus je u Egiptu bio u prolazu.

Upravo imajući to pred očima, Sveto pismo ustrajno poziva da se velikodušno odgovori na zahtjeve za zajmom, ne radeći mizerne računice i ne tražeći nemoguće kamate. "Ako tvoj brat zapadne u škripac i ne mogne održavati svoje odnose s tobom, primi ga; i neka s tobom živi kao stranac ili gost. Ne uzimaj od njega ni lihve ni kamata. Boga se svoga boj, i neka tvoj brat živi s tobom! Ne uzajmluj mu novac na kamate niti mu lihvarski davaj svoju hranu" (Lev 25, 35-37). Taj je nauk trajno aktualan. Kolike su obitelji na ulici, žrtve lihve! Molim vas da molimo da u ovome jubileju Gospodin istragne iz srca svih nas tu želju da imamo više, lihvu. Da ponovno budemo velikodušni, veliki. Kolike smo samo situacije lihve prisiljeni gledati i koliku patnju i tjeskobu one

donose obiteljima! I toliko puta, u očaju, mnogi počine samoubojstvo jer ne znaju kako dalje i nemaju nade, nemaju pruženu ruku koja će im pomoći; imaju samo ruku koja ih tjera plaćati kamate. Lihva je teški grijeh, to je grijeh koji vapi u nebo. Gospodin je naprotiv obećao svoj blagoslov onima koji otvaraju ruku da daju darežljivo (usp. Pnz 15, 10). On će ti dati dvostruku, možda ne u novcu ali u drugim stvarima, ali Gospodin će ti uvijek dati dvostruko.

Draga braćo i sestre, biblijska poruka je vrlo jasna: hrabro se otvoriti dijeljenju, i to je milosrđe! I ako želimo od Boga milosrđe počnimo ga mi sami činiti. Upravo tako: počnimo ga mi činiti među sugrađanima, obiteljima, narodima, kontinentima. Pridonijeti stvaranju zemlje bez siromašnih znači graditi društva bez diskriminacija, utemeljena na solidarnosti koja dovodi do toga da dijelimo ono što posjedujemo, u jednoj podjeli dobara utemeljenoj na bratstvu i pravednosti. Hvala!

Apel Svetog Oca

Sutra, na spomendan Blažene Djevice Marije Lurdske, slavi se 24. Svjetski dan bolesnika, čija će se središnja proslava održati u Nazaretu. U ovogodišnjoj poruci razmišljali smo o Marijinoj nezamjenjivoj ulozi na svadbi u Kani: "Štogod vam rekne, učinite!" (Iv 2, 5). U Marijinoj se brižnosti odražava Božja nježnost i neizmjerana dobrota Milosrdnog Isusa. Pozivam na molitvu za bolesne; pomozimo im da osjete našu ljubav. Neka ista Marijina nježnost bude prisutna u životu mnogih osoba koje dvore bolesnike i razumiju njihove potrebe, pa i one neprimjetne, jer gledaju očima punim ljubavi.